



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Rev. Patr. Joannis Laurentii Berti, Ord. Eremit. S.
Augustini, Theologia Historico-Dogmatico-Scholastica,
Seu Libri, De Theologicis Disciplinis**

Berti, Giovanni Lorenzo

Monachii [u.a.], 1749

Caput XIV. An Beata Virgo dicenda sit Θεοτόκος, id est, Deipara.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83684](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83684)

ſed humana natura Chriſti conjuncta Verbo, & fruens confortio divinitatis, tranſiit ad jura divinæ perſonæ; & ideo quamvis una ſit, atque individua, caret propria perſonalitate, & hypotheſi. Definitio itaque Boetii vera eſt, ſi nomine ſubſtantie intelligas naturam com-

pletam, & affectam peculiaris exiſtentie modo, atque, ut Scholæ loquuntur, ultimo terminatam; falſa autem ſi intelligas aut naturam incompletam, qualis eſt anima rationalis, aut naturam aſſumptam, & ad jura divinitatis evectam, qualis eſt humanitas Salvatoris.

C A P U T XIV.

An Beata Virgo dicenda ſit Θεοτόκος, id eſt, Deipara.

S U M M A R I U M.

1. Status quæſtionis.

2. 3. & 4. Probatur Mariam rectè dici Deiparam.

5. & ſeqq. Solvuntur objectiones.

1. Status quæſtionis.

PRÆCEDENTI affinis eſt quæſtio, an in-temeratam Virginem appellare debeamus Θεοτόκον, Dei matrem ac Genitricem, an, ut contendebat Neſtorius, Χεαςτοκόων tantum, ſcilicet Matrem Chriſti: quod ut rite definiatur, vis nominum eſt inquirenda. Verbum *τίκτειν* non ſolum ſignificat parere, & in lucem foetum effundere, ſed etiam illum gignere, atque in propriis viſceribus formatum emittere. Affert complura exempla ex Homero, Sophocle, & Heſiodo Robertus Conſtantineſis in Lexico; nonnulla etiam ex Patribus, qui idem verbum uſurparunt in explicanda æterna Patris generatione, de Incarnat. lib. 111. cap. 15. eruditus Petavius. Hinc apparet Neſtorii vaſtrities, & liquet cur aliquando viſus ſit Θεοτόκον non reprobare, in quantum Virgo puriſſima ediderit Salvatorem, ac non Deum factum hominem, ſed Chriſtum, in quo ipſe Deus inhabitaverit. Econtra etiam ſi veriſſime genuerit illa dominum Jeſum Chriſtum, ſitque proinde Χεαςτοκόος; vigente tamen Neſtoriana hæreſi, oportunitas erat Χριςτοτόκον non pronuntiare, ne Chriſtum, ac Deum Verbum quis in duas perſonas diſperſceret. At explicatis vocabulis, pertractandum de dogmate.

PROPOSITIO. Virgo Maria rectè appellatur Θεοτόκος, Deipara, cum revera Deum genuerit, atque in utero ſuo formatum ediderit.

1. Demonſtratur.

Demonſtratur 1. auctoritate Scripturarum. Principio huc ſpectant; quæ filium hominis Deum ac dominum eſſe declarant, de quibus libro VII. cap. XI. nec non vaticinium Eſaiæ explicatum cap. 1. hujus libri. Deinde manifeſta ſunt verba Apoſtoli ſcribentis ad Rom. 1. 3. de Filio Dei: *Qui factus eſt ei ex ſe-*
R. P. Berti Theol. Tom. V.

mine David ſecundum carnem. Quem ergo enixa eſt Virgo mater, eſt idem Filius Dei, & quidem non adoptione, ſed nativitate, generatione, ac natura. Enimvero ſi cum aliquibus legendum putas, *παις τῆς υἱῆς αὐτῆς τῆς γενόμενῃς ἐκ σπέρματος Δαβὶδ κατὰ σάρκα*, qui factus eſt ex ſemine David ſecundum carnem; aperte Dei Genitricem fateris; ſi contendis ſcriptum *τῆς γεννημένης*, qui natus, & genitus eſt, idem ſequitur apertiſſime: fateris enim Mariam non ſolum peperiffe filium Dei, ſed etiam illum genuiſſe; & hominem efformaffe. Neque de filio adoptivo loquitur Paulus, cum addito pronomine *αὐτῆς* designet filium proprium ac ſingularem, illum dominum appellet, & commiſſum ſibi Evangelicum munus commendans ſcribat per ipſum Chriſtum, non per homines, ſe fuiſſe vocatam Apoſtolum, & ſegregatum in Evangelium. Atque ad Galatas IV. 4. ait idem Paulus: *Miſit Deus filium ſuum factum ex muliere, factum ſub lege.* Utrumque occurrit hoc loco, *γεννημένον ἐκ γυναικός*, genitum, & hominem factum ex muliere, atque *γενόμενον ὑπὸ νόμου*, factum & conſtitutum ſub lege. Ex his argumentamur. Rectè appellatur Dei Genitrix, quæ concepit, peperit, genuitque Verbum unigenitum Dei filium. Maria Unigenitum Dei filium concepit, ac genuit. Rectè ergo Maria ſemper virgo dicitur Dei Genitrix.

Confirmatur Catholica veritas traditione: Martyr Juſtinus in Apologetico 2. Confirmatur. inquit: *Verbum formatum eſt, & homo factus ex Virgine.* Ignatius in Epist. ad Ephesios: *Deus noſter Jeſus Chriſtus ex Maria genitus eſt.* Hippolytus Martyr laudatus etiam à Theodoretō: *Verbum Deus, & homo, primogenitus in utero*
Q 2 for

formatus. Cyrillus Hierosolymitanus Catech. xii. *Crede illum ipsum unigenitum filium, ex Virgine iterum genitum esse.* Nazianz. Orat. 51. *Si quis Sanctam Mariam Deiparam non credit, extra divinitatem est.* Cyrilli Alexandrini, qui adversus Nestorium pro honore Deiparæ decertavit, non opus est exscribere testimonia: nam ubique Virginem esse Dei Genitricem contendit, in suis Anathematismis, in Epist. ad Aca- cium, ad Clericos Constantinopolita- nos, ad Monasteria, in suo Apologeti- co, &c. Afferamus & Latinorum ali- quos. Tertullianus de Carne Christi cap. 17. *Ante omnia, inquit, commen- danda erit ratio, quæ præfuit, ut Dei filius de Virgine nasceretur.* Ambrosius Epist. 63. *Filium coæternum patri susce- pisse carnem, natum de Spiritu sancto ex Virgine Maria, &c.* Augustinus deni- que de dono Perseverantiæ cap. ultimo: *Dicimus Christum Deum verum, natum de Deo Patre sine ullo initio temporis, eundemque hominem verum, natum de homine matre certa plenitudine tempo- ris, &c.* Nisi hæc sufficiant vide Coc- cium lib. 11. art. 2. Petavium libro 111. de Incarnat. cap. 14. & 15. & Nat. Alex. dissert. 111. in Hist. Eccl. Sæculi v.

4. Addam postremo loco rationes. I. Qui Virginem esse Deiparam imperi- te negant, huc necessario adiguntur, ut Christum in duas personas dividant, constituentque duos filios, unum geni- tum ante Luciferum, & alterum fa- ctum ex semine David secundum car- nem. Id vero superiori capite refuta- vimus. II. Aut filius Virginis verus est Deus, aut verus Deus non est. Si non est verus Deus, subvertitur Incarnatio- nis mysterium, neque *Verbum caro fa- ctum est*, quod tam aperte legimus in Evangelio. Si autem filius Virginis est verus Deus; debemus illam appellare Θεοτόκον, ac Deiparam. III. Judæi filium Virginis crucifixerunt, quod se faceret fi- lium Dei; ob eandem causam Pontifex Caiphas scidit vestimenta sua, quasi blasphemum fuerit, quod ipsi interro- ganti Matth. xxvi. 63. *Adjuro te per Deum vivum, ut dicas nobis, si tu es Christus filius Dei vivi;* respondit Do- minus, *Tu dixisti.* Porphyrius etiam, Julianus Apostata, alique Pagani hoc maxime in Christiana Religione deri- dent, quod credamus ipsum Deum conceptum ex Virgine, natum, & cru- cifixum. Si Christus est idem Filius Dei, Maria Θεοτόκος est; & jure meri- toque Nestorius damnatus est tanquam

Paganus, Judæus, novus Caiphas, at- que Porphyrius, aut Julianus, ut in Notis ad Synodum Ephesinam demon- strat vir eruditissimus Christianus Lu- pus. Econtra si quem genuit Maria, non est idem verus, proprius, ac natu- ralis Dei filius; merito illum damnarunt Judæi, merito Caiphas quasi blasphe- mum redarguit, merito Pagani negant ipsum Deum crucifixum; quod cum sit valde nefastum, impium, dictumque horrendissimum, Christum Deum & hominem, & beatissimam Virginem Ma- trem Dei appellare debemus: ita Scri- ptura, Patres, & ratio ipsa demon- strant; ita etiam, ne sacros Vates hoc loco prætermittamus, lib. vi. de Laude Castitatis Alcimus Avitus:

*Ante ævum de Patre, ex Matre in
tempore natus,
Seminis hinc expers omnino, &
temporis illinc.
Sic Virgo secunda fuit, quæ pon-
dere casto
Factorem portare suum, Dominum-
que perennem
Edere promeruit, dignoque agno-
mine dici
Virgo DEI MATER.*

OBJECTA DILUUNTUR.

Sequuntur contraria argumenta, quo- rum primum sit. Probant Catholici Mariam esse Θεοτόκον, quod enixa sit Fi- lium Dei, genitum ex semine David, & factum ex muliere, ut in Epist. ad Rom. scribit Apostolus. At ibidem ver- su 4. Christus natus ex semine David di- citur Filius Dei prædestinatione & gra- tia, non generatione & natura; nam le- gimus: *Qui prædestinatus est filius Dei.* Corruit ergo prior argumentatio petita ex Apostolo. Additum est in hujus con- firmationem, quod Christus in Sacris li- teris dicitur Deus. Verum nonne idem nomen Moysi, Judicibus, Regibus, An- gelis, & piis, iustisque tribuitur? Ne- quit ergo Nestorius auctoritate Scriptu- rarum refelli.

Resp. nego minorem; siquidem ver- borum Apostoli sensus est, Christum fuisse prædestinatum filium Dei, in quan- tum prædefinitum erat, ut virtute mira- culorum, & præsertim resurrectione ex mortuis palam fieret illum esse, quem olim prænuntiarunt Prophetæ. Aque hunc sensum planum mihi reddant sequentia. I. Syrus οπισθένως vertit, *Qui cognitus est.* II. Οπισθένως apud Chrysostomum idem est,

est, ac *δεχόμενος, ὁποῦνδεντος, κεισεν-
τος ἀπὸ τῆς ἀπαντων γνώσεως, καὶ ψίφας*, id
est, *Qui demonstratus, declaratus, &
judicatus est omnium sententia ac suf-
fragio Filius Dei.* III. Ibidem innuit
Apostolus, quomodo sit prædestinatus,
dicens: *in virtute, secundum spiritum
sanctificationis ex resurrectione mortuo-
rum.* IV. Idem demonstrat anthithe-
sis & ordo verborum: nam primum ait
Apostolus hunc Dei filium promissum in
Scripturis sanctis; deinde factum ex se-
mine David secundum carnem; tum
prædestinatum in virtute; non ergo de
sola prædestinatione, quæ est electio gra-
tiæ facta ante mundi constitutionem,
sed de manifestatione divinitatis, & de
prædestinata gloria Christi loquitur san-
ctus Paulus. Si mavis tamen Christum
esse prædestinatum Filium Dei *secundum
carnem*, hoc sensu, quod præfinitum fue-
rat Verbum carnem fieri, atque ita ho-
minem esse ob substantialem unionem in-
ter utramque naturam Filium Dei natu-
ralem, hanc etiam explicationem admit-
to. At Filium Virginis appellari Deum
attributione quadam, ut Moyse & An-
geli, falsum esse demonstravi lib. VII.
cap. XI. ex nomine tetragrammato, ex
appellatione unius Dei, ex eadem cum
Patre operatione ac potestate, aliisque
characteribus, qui nequeunt alicui, nisi
summo Deo, convenire.

7.
Obijciunt 2. Secundum pro Nestorio argumentum
est: Vox *Deipara* inusitata penitus est:
frustra illam in sacris literis perquiras:
nullam ejus mentionem fecit Nicæna Sy-
nodus. Apud Patres nunquam occur-
rit ante Leonem Magnum, qui omnium
primus illam intrusit: noluerunt illam
Symbolo addere Patres Synodi Chalce-
donensis, etiamsi id flagitarent nonnulli.
Nova est ergo vox illa, atque repu-
dianda.

8.
Respondet. Resp. Nihil hac argumentatione pro
Nestorio concludi. Nam 1. neque in
Scripturis inveniunt Nestoriani voces
Χριστοῦ, καὶ Θεοῦ, id est, *Dei suscep-
tricem*, quas pro *Deipara* impie substi-
tuebant. Deinde, si hæc vox in sacris
literis non reperitur, occurrit ibidem res
ipsa, ubicunque Christum esse Deum, &
esse unum pronuntiant: ac possumus
idcirco respondere, quæ de vocabulo
ἡ παρθένος scribit Augustinus in Epist. ad Pa-
scentium laudata Volumine I. pag. 64.
Præterea qualibet hæresis, ut veritas
Catholica diligentius defenderetur, im-
pulsit nos ad usurpanda quædam vocabu-
la, & ad quæstiones instituendas, de
quibus solliciti non erant antiquiores.
Quantum ad Patres attinet, S. Cyrillus

in Apologetico pag. 162. & 163. Tom.
I. demonstrat hac voce usos fuisse Pe-
trum Alexandrinum, Athanasium, &
Amphilochium Episcopum Iconii, alibi
laudat Antiochum, & Ammonem. Et si
non omnes *Θεοῦ* expresse protulerint,
ut animadvertit cit. cap. 5. Peatavius,
tradiderunt tamen vocis significationem;
ac splendide mentitur Nestorius, dum
ait vocabulum istud adinventum ab Apol-
linario, & primum in usu receptum à
Leone, cum manifesta sit Gregorii Na-
zianzeni sententia paulo supra producta.
Vide Not. Christ. Lupi ad I. Cyrilli Ana-
thematismum. Quantum vero spectat
ad Nicænam Synodum, respondit idem
Cyrillus in Epistola ad Cler. Constanti-
nop. vocula hujus non meminisse, quia
nil ejusmodi in controversiam adduce-
batur: si tamen lubeat vim sententiarum
perpendere, sacram Virginem ab eadem
Synodo declarari *Deiparam*, dum illum
ipsum, qui ex Deo Patre natus est, di-
cit incarnatum & hominem factum.
Eandem sententiæ vim tenuerunt Patres
Ephesini & Chalcedonenses; qui *Dei-
param* Symbolo non addiderunt ob gra-
fantem hæresim Eutychianam; ut dixi-
mus Tomo II. pag. 90. His ergo peni-
tus Nestoriana argumentatio revincitur.

9.
Obijciunt 3. Argumentum alterum Nestorii erat: *Obijciunt 3.*
Virgo non genuit divinitatem, quomo-
do ergo dicenda est Dei mater? Huc
spectant omnia alia ejusdem hæresiarchæ
sophismata; illud maxime, quod Mater
filio consubstantialis est, ideoque qui
Mariam dicunt *Theotocon*, illam faciunt
Deo consubstantialem ac Deam, reno-
vantque hæresim Appollinari, qui asse-
rebat natam ex Virgine divinitatem, idem
vocabulum *Θεοτόκος* adhibens in suæ im-
pietatis structuram. Addebat Nestorius,
quod cum sit in Christo duplex substan-
tia, non potuit utraque ex Virgine ge-
nerari, ideoque genita ab illa est tantum-
modo substantia hominis, unde hominis
Genitrix fuit, non Dei.

10.
Respondet. Respondeo in Christo duplicem esse
naturam, divinam atque humanam, at-
que ut Virgo dicatur Dei parens, satis
esse, quod genuerit ipsum Christum, qui
ob substantialem inter utramque natu-
ram unionem simul est verus homo, &
verus Deus: neque ullatenus ad hoc re-
quiritur, ut divina substantia absolute
spectata sit genita ab ipsa Virgine. Enim-
vero mulieres omnes, quæ genuerunt,
matres dicuntur hominum, qui constant
corpore & anima rationali; quamvis
ipsam animam partem hominis nobilio-
rem non generaverint: neque dici solent
genitrices corporum, quibus formam de-
dere,

dere, sed personarum, in quibus corpora unita sunt animabus. Audiatur Cyrillus hæc scribens in Epist. ad Monachos: *Et si mulieres istæ non nisi terrenorum sint corporum matres; nihilominus cum totum animal pepererint ex anima & corpore compositum, non solam ejus partem peperisse dicuntur. Nec aliquis dixerit, Ex causa, Elisabetham matrem Joannis carnis esse genitricem, non animæ: peperit enim animatum Baptistam, ac sic tanquam unum aliquid ex ambobus hominem, anima videlicet, & corpore. Hujusmodi quidpiam actum esse fatebimur in Emmanuelis generatione; quippe natum est, ut dixi, ex Dei Patris substantia Unigenitum ipsum Verbum. Cum autem carnem suscepit, eamque propriam sibi fecit, ut filius hominis esset, ac similis nostri fieret, tunc minime est absurdum dictum, imo necessario profitendum, illum ex muliere secundum carnem esse natum, quemadmodum anima una cum proprio corpore gignitur, & unum cum eo reputatur.* Præterea etsi nonnulli Patres genitam à Virgine divinitatem scripserunt, quemadmodum etiam quidam appellant Verbum substantiam genitam; nos nequaquam dicimus divinam naturam ex femina utero extitisse, sed affirmamus genitam ex muliere personam, quæ secundum divinitatem est Filius Dei verus, & secundum carnem filius hominis verus; ut recte animadvertit S. P. Augustinus lib. 111. contra Faustum cap. 6. Quare illi Patres, qui ex Virgine genitam divinitatem dixere, non naturam solam nomine divinitatis significarunt, sed naturam cum *hypothesis*; quoniam natura ex se, & absolute spectata, nec gignit, nec gignitur, ut dictum est alibi. Atque hæc notanda sunt pro conciliandis SS. Patrum sententiis.

11.
Ultior Rec-
sponso.

Ergo ad Nestorii argumenta respondeo, quod Virgo non genuit divinitatem, sed genuit secundum carnem Christum, qui est verus Deus; atque id sufficit, ut dici debeat Θεοτόκος: neque proinde est Dea aut Deo consubstantialis, quoniam illum non genuit secundum divinitatem, quam ab æterno habuit à Patre, sed secundum carnem, quam ex matre suscepit in tempore. Eo pacto qui Θεοτόκον fatentur, non incidunt in hæresim Apollinarii, quoniam non inquirunt divinam Christi naturam ex utero Virginis primum extitisse, sed ex eo carnem assumpsisse Verbum, quod in principio erat Deus. Imo ut observarunt docti viri, Petavius de Incarnat. cap. XIX. libri V. & Lupus in Scholiis ad Synodum

Ephesinam, Anath. 1. Cyrilli, probant, que evidenter ex Facundo Hermianensi, Apollinarius negabat Deum esse genitum ex Virgine: putabat enim sibi partem substantiæ suæ, id est, Deitatis in carnem vertisse, & in Maria, non ex Maria fuisse incarnatum; autumans illam carnem conversam in divinitatem consubstantialtem esse Patri, non Matri. Quapropter Nestorius Apollinarii hæresim inscite nimium, & audacter Catholicis obiebat. Quod postremo addebatur non posse duas substantias gigni ex una, haberet aliquid roboris, si gigneretur utraque substantia separatim. At nos dicimus cum Ferrando in Epist. ad Anatolium, genitam ex Virgine divinam substantiam adiungendo sibi humanitatem, sive genitam ipsam divinitatem incarnatam: aut fortasse melius, non divinam substantiam, sed divinam Personam secundum carnem.

Peracutus quidam Scholasticus, mihi que etiam amicitia conjunctus ludicra quadam argumentatione ita argutabatur: Beata Anna appellari nequit Dei avia, quemadmodum definitum est Romæ in damnatione libri Joannis Thomæ à S. Cyrillo, *De laudibus Divæ Annæ magnæ Matris Deiparæ, dignæ Verbi Incarnati Aviæ*. Igitur Virgo Maria nequit appellari *Deiparæ*: atque hac argutatione contorsit valde (tale est Sophistarum ingenium) haud rudem Theologicæ Cathedralæ Moderatorem.

Ad hanc lepidam, nec vulgarem objectionem ego quidem reposuissem, posse Catholico sensu Divam Annam dici Salvatoris nostri aviam, tametsi magis expediat ab istiusmodi nimium communi abstinere vocabulo, ne videatur adinstar hominum cæterorum Christus natus ex Virgine carnali propagatione. Eo namque pacto, quo Dominum Jesum filium Abraham, & Davidis nominamus non solum ob divinas promissiones, verum etiam quia factus est ex illorum semine, nimirum ex Virgine ab illis progenita; non repugnat dicere ipsum Dominum nepotem Joachimi & Annæ, in quantum ex filia utriusque genitus est. Revera Tom. X. Biblioth. PP. pag. 685. extant Andreae Cretensis Canones, & Triodia, quorum unum præfert titulum, *Die nona Decembris Conceptio Sanctæ, ac Dei Aviæ Annæ*: neque id tribuendum est Latino Interpreti, cum & Græcus pag. 252. Parisiensis editionis Codex Operum Cretensis habeat: *Ἀνεμείνη θ! ἡ σύλληψις τῆς ὁμίας, καὶ θεοτοκοῦς Ἀννης*. Qui vero aviam Christi dixerunt, licet non adeo conspicui, laudantur

12.
Obicitur.

13.
Respondi.

dantur à prædicto Joanne Thoma cap. 28. citati libri. Atque hunc proſcriptum eſſe, non ob hæreticam doctrinam, ſed ob aſpera quædam, atque ut ita dicam, nimix devotionis argumenta, liquet ex Indice librorum expurgandorum. Et ſane Auſtor ex quo avia Chriſti ſit Anna, pag. 392. & ſeqq. demonſtrare niti- tur ejusdem Annæ cognationem eſſe di- vinam, eandem appellat ſocrum Spiritus

ſancti, contendit eſſe Dominam Angelo- rum, ait eſſe aviam Chriſti *plenius*, quam alia mulier avia ſit nepotum ſuorum, af- firmat & ipſam *concurriſſe* ad unionem hypſtaticam; ac ſcribit alia complura, in quibus erga D. Annam devotio diale- ctice ſyllogizans poteſt ſimpliciores in errorem inducere. Hac ergo ratione Annam Dei aviam dicere non debemus.

CAPUT XV.

Vindicatur S. Cyrillus Alexandrinus à nota hæreſeos.

SUMMARIUM.

1. Neſtorius tribuit Cyrillo errorem Apollinarii.
2. Cædes Hypatiæ immeritò affingitur Cyrillo.

3. 4. & 5. Vindicatur S. Cyrillus.
6. & ſeqq. Solvuntur objectiones.

1. Neſtorius tribuit Cy- rillo erro- rem Apolli- narii.

NULLUS Neſtorium magis exagita- vit, quam ſanctiſſimus Alexandri- nus Antiſtes Cyrillus, qui anno 412. Theophilo vita functo ſucceſſerat. Is erumpente circa annum 419. Neſtoria- na hæreſi ejus auctorem gravi, & eru- dita Epistoſa admonuit; deinde cognita Neſtorii pervicacia per aliam Epistoſam certiorẽ reddidit pernicioſi erroris Ro- manum Pontificem Cœleſtinum. Cœ- git etiam adverſus Neſtorianos Synodum Alexandrinam, in qua edita fuerunt duo- decim Capicula, ſive Anathematiſmi con- trarii Neſtorianis blaſphemiis; quibus anathematiſmiſ impius hæreſiarcha duo- decim alios oppoſuit. Ut ergo Neſto- rius à Cyrillo redarguebatur, quod unum Chriſtum in duos filios diſpeſceret, & Virginem Mariam negaret eſſe *Deiparam*; ita Cyrillus inſimulatione erroris Apolli- narii, & Arii reprehendebatur à Neſto- rio, quod ſtatuereſt unam in Chriſto na- turam. Nec deſuerunt Cyrillo adverſa- rii clariffimi ex eo præſertim commoti, quod ſcripſerit *unam eſſe naturam Dei incarnatam*: inter quos numerantur Joannes Antiochenus cum Orientalibus aliis, Andreas Samofatenſis, & Theodoretus Epicoſpus Cyri: qui duo mandantibus aliis adverſus Cyrillum coactis, ſtudue- runt illius anathematiſmos ſcriptis im- pugnare. At Cyrillus editis vindictis, & libro Apologetico omnem à ſe propul- ſavit ſuſpicionem erroris, ita, ut etiam Joannes Antiochenus cum cæteris Orien- talibus tandem Ephęſinæ Synodo acceſ- ſerint, & Theodoretus inita cum Cyril- lo concordia Neſtorium damnaverit. Nec ſola Apollinarii hæreſis objecta eſt Cy- rillo, ſed etiam ſcelus maximum, & im- mane, ſcilicet, quod Hypatiæ celebra-

rimam Philoſopham Alexandrinam du- ctus invidentia, & livore feciſſet à plebe membratim diſcerpi, & adverſus Ore- ſtem Præfectum plebem commoviſſet. Hypatiæ cadem contigiſſe anno Alexan- drinæ Aeræ 406. & V. Ae. 413. demon- ſtrat Pagius ad annum ccccxv. num. 20.

Hanc impactam Cyrillo calumniam re- pellit Nat. Alex. Hiſt. Ec. ſæc. v. cap. iv. art. 14. quod plebs Chriſtianorum conſpiratione facta exacerbavit Oreſtem, & Hypatiæ occiderit inſcio Cyrillo, qui tantum zelo fidei catholicæ permotus ejeceſat Alexandria Judæos poſt illatam ab his ingentem cladem Chriſti fidelibus: quam ob rem Præfectus ratus à Cyrillo auctoritatem ſuam fuiſſe labefactatam, nunquam adduci potuit, ut injuſtam re- primeret indignationem. Atque hinc populi adverſus Præfectum, & Hypatiæ ei ſingulari amicitia conjunctam, & for- ſitan altricem diſſidiorum, tumultuoſa concitatio. Illius propterea auctorem fecit Cyrillum primus omnium Dama- ſcius in vita Iſidori Philoſophi, de quo Suidas, & H. Valeſius in Notis ad So- cratem pag. 86. Verum Damaſcio nul- lam fidem debemus, quod fuerit, ut ani- madvertit Guilielmus Caveus in H. Ec- cleſ. Script. Chriſtianæ Religionis hoſtis acerrimus. De his plebis Alexandrinæ in Oreſtem, & Hypatiæ conſpirationi- bus plura habet etiam Socrates lib. vii. cap. 14. & 15. nec Cyrillo admodum plaudit. Sed Socrates addictus erat No- vatianis, quibus S. Antiſtes extremum bellum indixerat: ac præterea idem So- crates ſcribit Monachos Nitriæ, quibus auctoribus deteriora evenerunt, non à Cyrillo fuiſſe commotos, ſed ferventio- re

2. Cædes Hy- patiæ immer- ito affingi- tur Cyrillo.